

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та докторантури

І.А. Чистякова

(підпис) (ініціали та прізвище)

«13» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ДОКТОРСЬКИЙ СЕМІНАР
З ТЕОРЕТИЧНИХ ТА МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД
ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
У ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність **016 Спеціальна освіта**

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності **016 «Спеціальна освіта»**

Мова навчання **українська**

Погоджено науковою радою

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

«13» вересня 2021 р.

Голова

Кудріна О. Ю. д.е.н., професор

(підпис) (ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Розробник:

1. Дегтяренко Т.М., професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2021р.

Завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Дегтяренко Т. М., доктор педагогічних наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Освітньо-науковий ступінь: Доктор філософії	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
4-й		4-й	
Лекції			
6 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		6 год.	
Лабораторні			
0 год.		0 год.	
Самостійна робота			
60 год.		80 год.	
Консультації:			
0 год.		0 год	
Загальна кількість годин – 90		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс «Докторський семінар з теоретичних та методичних засад педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти» віднесений до вибіркової частини навчального плану циклу професійно-орієнтованої підготовки здобувачів ступеня доктора філософії і спрямований на оволодіння аспірантами ґрунтовними знаннями щодо методології наукової діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Докторський семінар з теоретичних та методичних засад педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти» є оволодіння компетентностями щодо сутності та специфічних особливостей педагогічного дослідження в галузі спеціальної освіти, надання їм певних знань щодо методології, методики та інструментарію оцінки результатів наукових досліджень, а також спрямований на формування у аспірантів знань, умінь і навичок організації експертної наукової діяльності, можливостей трансферу результатів наукової діяльності та впровадження їх у практичну діяльність.

Під час освітнього процесу, у тому числі під час вивчення дисципліни, ставиться за мету продовження розвитку загальних і фахових компетентностей молодих науковців, що забезпечить ефективність індивідуальної дослідницької діяльності та буде сприяти, під час дослідницьких періодів, збалансованої і планомірної роботи аспірантів на завершальному етапі написання дисертації.

Курс передбачає розвиток у аспірантів вміння робити висновки стосовно наукової та практичної цінності власного докторського дослідження з позицій експертів і опонентів та розвиток навичок презентувати публічно наукові здобутки паралельно з демонстрацією вміння стислого аргументованого викладу наукових ідей та досягнутих результатів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Докторський семінар з теоретичних та методичних засад педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти»:

- ознайомити молодих науковців із напрямками та змістом наукової діяльності на сучасному етапі розвитку галузі знань 01Освіта/Педагогіка/016 Спеціальна освіта, її місцем в соціальній сфері, зокрема в системі спеціальної та інклюзивної освіти, в Україні та нормативно-правовим забезпеченням;

- ознайомити аспірантів із сучасними теоретичними основами, принципами наукової діяльності в соціальній сфері, у тому числі у галузі підготовки наукових кадрів в Україні;

- дати поняття про зміст експертної наукової діяльності, зокрема експертизи педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти у контексті подальшого трансферу результатів наукової діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми у професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу і контекстуалізації значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень.

ЗК 07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах, організаціях, використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною (англійською) мовами, володіти комунікативною культурою.

Спеціальні компетентності:

СК 05. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику спеціальної освіти, інклюзивної освіти на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні

знати:

– сучасне нормативно-правове забезпечення наукової діяльності в соціальній сфері в Україні, специфіку, місце і роль науки у галузі спеціальної освіти в сучасних умовах;

– принципи, форми і методи організації різних видів експертної наукової діяльності;

– правила звітування про хід дослідження, рецензування та дискусування;

– основні засади самоменеджменту.

вміти:

– користуватися нормативно-правовими положеннями та методичними рекомендаціями щодо організації наукової діяльності в соціальній сфері в Україні;

– організовувати різні види експертної наукової діяльності;

– науково оформляти і презентувати результати власного наукового дослідження вербально та за допомогою інформаційних технологій;

– брати участь у наукових дискусіях;

– розробляти способи впровадження результатів наукового дослідження у практику;

– планувати та реалізовувати програму подальшого професійного та особистісного саморозвитку.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою успішного формування предметних компетентностей у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з докторського семінару «Теоретичні і методичні засади історико-педагогічних досліджень» є вивчення ними таких навчальних курсів, як «Філософсько-методологічні основи наукових досліджень», «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» та інші.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання, визначені освітньо-науковою програмою	
РН 4	Демонструвати дослідницькі навички (започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу), достатні для організації і проведення наукових і прикладних досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти, отримання нових знань та/або здійснення інновацій; критично аналізувати й оцінювати результати власних досліджень і інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
РН 6	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
РН 7	Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти державною та іноземною (англійською) мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.
РН 14	Формулювати мету професійного і особистісного зростання, оцінювати власні потенційні можливості, обирати продуктивні способи і шляхи розв'язання поставлених завдань, демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності. Здатність до професійного саморозвитку і самовдосконалення, максимально повно проявляти свій потенціал.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90–100	Отримують здобувачі освіти, які продемонстрували всебічні знання навчально-програмного матеріалу, розкрили закономірності розвитку педагогічної науки, володіють методологією історико-педагогічних досліджень, методологічними підходами та принципами вивчення архівних матеріалів, методами та етапами наукового пізнання в історико-педагогічних дослідженнях, застосовують у власних дослідженнях критеріально-комплексний підхід та оптимальні методи дослідження.
82–89	Отримують здобувачі освіти, які продемонстрували систематичні знання навчально-програмного матеріалу, знають закономірності розвитку педагогічної науки, володіють методологією історико-педагогічних досліджень, методологічними підходами та принципами вивчення архівних матеріалів, методами та етапами наукового пізнання в історико-педагогічних дослідженнях, застосовують у власних дослідженнях критеріально-комплексний підхід та оптимальні методи дослідження, але допустили певні неточності.
74–81	Отримують здобувачі освіти, які продемонстрували систематичні знання навчально-програмного матеріалу, знають закономірності розвитку педагогічної науки, володіють методологією історико-педагогічних досліджень, методологічними підходами та принципами вивчення архівних матеріалів, методами та етапами наукового пізнання в історико-педагогічних дослідженнях, застосовують у власних дослідженнях критеріально-комплексний підхід та оптимальні методи дослідження, але в деяких питаннях допустилися помилок.
64–73	Отримують здобувачі освіти, які продемонстрували розуміння основного навчально-програмного матеріалу курсу, але припустилися грубих помилок при їх розкритті, виявили задовільний рівень інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей з докторського семінару «Теоретичні і методичні засади історико-педагогічних досліджень».

60–63	Отримують здобувачі освіти, які продемонстрували певне розуміння основних положень курсу, припустившись при цьому грубих помилок.
35–59	Отримують здобувачі освіти, у яких виявлені суттєві прогалини у знаннях, низький рівень загальної підготовки з докторського семінару «Теоретичні і методичні засади історико-педагогічних досліджень», наявні грубі помилки; здобувачі освіти не володіють необхідним обсягом знань і вмінь про сутність та специфіку організації, змісту, принципів, методів та етапів наукового пізнання в історико-педагогічних дослідженнях.
0–34	Отримують здобувачі освіти, які не володіють основними поняттями й категоріями курсу, не знають специфіки й сутності організації, змісту, принципів, методів та етапів наукового пізнання в історико-педагогічних дослідженнях.

Розподіл балів

Денна форма навчання

Розділ 1						Розділ 2						Бали	
Л 1						Л 2			Л 3				Сума
T1	T2					T3			T4				
Поточний контроль													
Пр 1	Пр 2	Пр 3	Пр 4	Пр5	Пр 6	Пр 7	Пр 8	Пр 9	Пр 10	Пр 11	Пр12		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	72	100
Контроль самостійної роботи													
8	10	10										28	

T 1, 2,3 ... T 4 – теми розділів

Заочна форма навчання

Розділ 1		Розділ 2				Бали	
Л 1		Л 2					Сума
T1	T2	T3		T4			
Поточний контроль							
Пр 1	Пр 2	Пр 3					
24	24	24				72	100
Контроль самостійної роботи							
8	10	10				28	

T 1, 2,3 ... T 4 – теми розділів

Відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол № 10 від 27 квітня 2020 р.), затвердженого наказом № 178 від 27 квітня 2020 р. при оцінюванні результатів навчання з дисципліни «Докторський семінар з теоретичних та методичних засад педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти» можливе перезарахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності здобувачів освіти (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, написання статей тощо), що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні.

Загальний результат з дисципліни оформлюються у вигляді підсумкової оцінки за 100-бальною шкалою ЄКТС та національною шкалою (табл.1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання підсумкового контролю: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Пояснення
A	90 - 100	відмінно	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
B	82 - 89	добре	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.

C	74 - 81	добре	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
D	64 - 73	задовільно	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
E	60 - 63	задовільно	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
FX	35 - 59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредит не зараховано. Аспіранту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки.
F	1 - 34	незадовільно з повторним вивченням курсу	Кредит не зараховано. Аспірант повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль:

- 1) усне опитування на практичних заняттях;
- 2) виконання практичних завдань;
- 3) виконання завдань самостійної роботи;

Підсумковий контроль за темами або розділами:

- 4) усне опитування або письмове тестування, або комп'ютерна тестова перевірка знань теоретичного матеріалу.

***під час оцінювання буде враховуватися:** своєчасність виконання всіх завдань; активна та продуктивна участь в усіх видах занять; вивчення базової та додаткової літератури; якість оформлення наукової роботи; відвідування занять.

***під час вивчення дисципліни** надається можливість перезарахування балів за результатами неформальної та / або інформальної фахової активності, що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні. До неформальної освіти належать:

- сертифікована участь у конкурсах студентських робіт, олімпіадах;
- сертифікована участь у конференціях;
- сертифікована участь у майстер-класах, короткотермінових курсах;
- написання статей тощо.

Детальніше див. сайт кафедри: <https://sio.sspu.edu.ua/navchannia/neformalna-osvita>

Перелік та кількість форм підсумкового контролю визначається робочим навчальним планом спеціальності.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі диференційованого заліку з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного силабусом або робочою навчальною програмою дисципліни для аспірантів денної та вечірньої форми навчання, і в терміни,

встановлені робочим навчальним планом та індивідуальним навчальним планом здобувача ступеня доктора філософії.

Диференційований залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем ступеня доктора філософії навчального матеріалу з дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою ECTS на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, консультацій, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи та певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях) протягом семестру.

Диференційований залік з дисципліни виставляється після закінчення її вивчення, але до початку екзаменаційної сесії. Залік приймається викладачем, який проводив лекційні та практичні заняття в навчальній групі.

Диференційований залік не передбачає обов'язкової присутності аспірантів на заліковому заході за умови якщо аспіранти активно працювали на лекціях та практичних заняттях і виконали на високому рівні всі завдання для самостійності роботи та не мають пропусків лекцій (або відпрацьовані всі пропуски).

Загальний результат з дисципліни оформлюється у вигляді підсумкової оцінки за 100-бальною шкалою ECTS та національною шкалою

У разі коли аспірант не набрав достатньої суми балів за окремий розділ під час поточного контролю з ним проводиться *контроль* у формі письмового або комп'ютерного тестування, яке складається із питань з усіх тем цього розділу.

Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях, опитування із застосуванням комп'ютерних та дистанційних технологій.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, 3 семестр

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1

Оформлення результатів педагогічного наукового дослідження

Тема 1. Сучасні теоретичні основи та принципи наукової діяльності в соціальній сфері.

Тема 2. Моніторинг якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: методи експертної оцінки.

Розділ 2

Процедура захисту дисертаційного дослідження

Тема 3. Організаційні засади трансферу наукової продукції.

Тема 4. Процедура впровадження результатів наукового педагогічного дослідження у вищій школі України.

7. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
Розділ 1										
Оцінка якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти										
Тема 1. Сучасні теоретичні основи та принципи наукової діяльності в соціальній сфері	18	2	2		16	22	2	2		20
Тема 2. Моніторинг якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: методи експертної оцінки	28		10		16	24		2		20
Розділ 2										
Процедури впровадження результатів педагогічного дослідження у практику спеціальної освіти										
Тема 3. Організаційні засади трансферу наукової продукції	24	2	6		16	22	2	2		20
Тема 4. Процедура впровадження результатів наукового педагогічного дослідження у вищій школі України	20	2	6		12	22		20		
Усього годин	90	6	24	-	60	90	4	6	-	80

7.1. Теми лекційних занять з навчальної дисципліни

№ за/п	Тема та зміст лекції з висвітленням основних її питань	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Розділ 1. Оформлення результатів педагогічного наукового дослідження			
1.	Тема 1. Сучасні теоретичні основи та принципи наукової діяльності в соціальній сфері. Соціальна функція спеціальної педагогіки. Інноваційні підходи до підготовки наукових кадрів в Україні. Нові підходи до присудження ступеня доктора філософії. Підготовка до захисту і захист наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії	2	2
2.	Тема 2. Моніторинг якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: методи експертної оцінки. Поняття наукової ерудиції. Етика науковця. Експертна оцінка результатів педагогічного наукового дослідження		
Розділ 2 Процедури впровадження результатів педагогічного дослідження у практику спеціальної освіти			
3.	Тема 3. Організаційні засади трансферу наукової продукції. Процедура провадження наукових результатів у практику	2	2
4.	Тема 4. Процедура впровадження результатів наукового педагогічного дослідження у вищій школі України. Сутність сучасних підходів до підготовки здобувачів	2	
Усього годин		6	4

7.2. Теми практичних занять

№ за/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Тема 1. Сучасні теоретичні основи та принципи наукової діяльності в соціальній сфері		2
1	<i>Соціальна функція спеціальної педагогіки.</i> Інноваційні підходи до підготовки наукових кадрів в Україні. Нові підходи до присудження ступеня доктора філософії. Підготовка до захисту і захист наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії	2	
	Тема 2. Моніторинг якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: методи експертної оцінки		2
2	<i>Організація експертної наукової діяльності.</i> Вимоги до вибору експертів. Методологія, методика та інструментарій оцінки результатів наукових досліджень. Методи експертної оцінки педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти <i>Експертна оцінка педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти:</i> поняття компіляції; авторське право; співавторство; поняття плагіат. Взаємини дослідників у процесі колективної наукової праці. Необхідність дотримання наукової коректності при використанні літературних джерел інформації. Програми антиплагіат.	6	
3	<i>Процедура захисту дисертаційного дослідження:</i> оцінка педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти експертами та опонентами.	4	
	Тема 3. Організаційні засади трансферу наукової продукції		2
4	<i>Організаційні засади трансферу наукової продукції.</i> Сутність процедури впровадження наукових результатів у практику. Закономірності та етапи цього процесу, недоліки в його організації	6	
	Тема 4. Процедура впровадження результатів наукового педагогічного дослідження у вищій школі України		

5	Сучасні підходи до підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта у закладах вищої освіти України. Місія викладача вищої школи на сучасному етапі розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.	4	
6	Експертна оцінка викладачем вищої школи сучасних педагогічних досліджень у галузі спеціальної та інклюзивної освіти та впровадження їх у освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта	2	
Усього годин		24	6

Самостійна робота з навчальної дисципліни

№ за/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Тема 1. Сучасні теоретичні основи та принципи наукової діяльності в соціальній сфері	16	20
1	Соціальна функція спеціальної педагогіки, відповідальність дослідника перед суспільством. Інноваційні підходи до підготовки наукових кадрів в Україні. Експериментальне впровадження нових підходів до присудження ступеня доктора філософії. Технологія подання документів у спеціалізовану вчену раду. Процедура захисту дисертаційного дослідження		
2	Підготовка до захисту і захист наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії. Літературне оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження у практику. Літературне оформлення як процес удосконалення дослідження. Уточнення логіки викладення матеріалу, понятійного апарату та термінології, формулювання окремих наукових положень, обґрунтування висновків і рекомендацій. Висновки докторського дослідження на здобуття ступеня доктора філософії: логіка, структура, стиль формулювання.		

3	Вимоги до презентації результатів власного наукового дослідження: 1) до оформлення; 2) до вербального супроводу. Вимоги до проведення наукової дискусії та наукового виступу: 1) правила проведення наукових дискусій; 2) культура обговорення виконаної роботи в процесі її апробації; 3) критичність і самокритичність дослідника, готовність до аналізу позитивних якостей і недоліків наукового дослідження		
	Тема 2. Моніторинг якості педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: методи експертної оцінки	16	20
4	Організація експертної наукової діяльності. Вимоги до вибору експертів. Методологія, методика та інструментарій оцінки результатів наукових досліджень. Методи експертної оцінки педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти.		
5	Експертна оцінка педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти: поняття компіляції; авторське право; співавторство; поняття плагіат. Взаємини дослідників у процесі колективної наукової праці. Необхідність дотримання наукової коректності при використанні літературних джерел інформації. Програми антиплагіат.		
6	Процедура захисту дисертаційного дослідження: оцінка педагогічного дослідження у галузі спеціальної освіти експертами та опонентами.		
	Тема 3. Організаційні засади трансферу наукової продукції	16	20
7	Технологія подання документів для отримання авторського права Технологія подання документів для отримання патенту Технологія подання документів для отримання права впроваджувати результати наукового дослідження у практику спеціальної та інклюзивної освіти		
	Тема 4. Процедура впровадження результатів наукового педагогічного дослідження у вищій школі України	12	20

8	Сутність сучасних підходів до підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта у закладах вищої освіти		
9	Місія викладача вищої школи на сучасному етапі розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. Застосування міжпредметного, порівняльного та системного підходів під час практичної роботи викладача.		
10	Експертна оцінка викладачем вищої школи сучасних педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти та впровадження їх у освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта		
Усього годин		60	80

Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

1. Заповнити технічну документацію на дисертаційне дослідження (пр.1).
2. Написати оголошення про захист (пр.1).
3. Здійснити аналіз структури та змісту власної дисертації (визначити помилки з позицій експерта та опонента; запропонувати реальні шляхи вдосконалення й обробки матеріалів та подальшого проведення дисертаційного дослідження) (пр. 2).
4. Здійснити аналіз та виявити помилки у оформленні списку використаних джерел наукового дослідження (пр.2).
5. Підготувати презентацію результатів власного дослідження (презентувати її та зробити доповідь за матеріалами дисертаційного дослідження) (пр.3).

Академічна доброчесність аспірантів

Доводимо до відома здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, що у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка дотримуються політики академічної поведінки та етики. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Так, під час виконання різних завдань є неприпустимими: віддзеркалення коментарів інших здобувачів вищої освіти, фальсифікація реальних даних, що наводяться Вами у власних роботах – під час написання рефератів з дисциплін, а у подальшому – у дисертаціях на здобуття ступеня доктора філософії та ін.

Методи навчання

В цілому курс викладається у формі наукових дискусій, де модератором виступає викладач курсу. У процесі викладання дисципліни передбачено розширене проведення цих дискусій – шляхом запрошення провідних науковців у галузі спеціальної освіти.

Під час вивчення дисципліни передбачено й проведення занять у традиційному форматі із застосуванням різних методів навчання.

Методи лекційного викладання: лекція, дискурсивне пояснення, проблемний метод, ілюстрації, мультимедійні презентації.

Методи практичних занять: відповіді на теоретичні питання, дискусія, розробка, моделювання ситуацій, практичні вправи індивідуального, фронтального та групового характеру, взаємоопитування та взаєморецензування.

Методи самостійної роботи: опрацювання матеріалу лекцій, посібників, бібліографічний пошук, робота в Інтернет-мережі, вивчення й аналіз нормативно-правових актів, підготовка до практичних занять, до виконання тестів, до модульного контролю.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. *Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України № 51/95. ВР (зміни і доповнення станом на 16.10.2012 р.).*
2. *Довідник офіційного опонента: зб. норматив. документів та інформ. матеріалів із питань експертизи дисертаційних досліджень / Упоряд. Ю.І. Цеков; за ред. Р. В. Бойка. Київ : Толока, 2010. 64 с.*
3. *Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учебное пособие для студентов педагогических вузов М. : Академия, 2003*
4. *Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97: – Введ.01.07.98. – К. : Держстандарт України, 1998. – 16 с.*
5. *Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / В.В. Ковальчук, М.М. Моїсєєв. – К., 2007.*
6. *Маслова Н.Ф. Методология и методика педагогических исследований в высшей школе : учебное пособие Орел: ОрелГТУ, 2004*
7. *Новиков Д.А. Статистические методы в педагогических исследованиях (типовые случаи). М. : МЗ-Пресс, 2004. 67 с.*
8. *Приклади оформлення бібліографічного опису : вимоги державних стандартів // Бюлетень ВАК України, № 3, 2008 (Форма 23, С. 9–13).*
9. *Рогозіна О.В. Теоретичні основи навчально-дослідницької діяльності в підготовці вчителя : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2008.*
10. *Семенов О. М. Культура наукової української мови : навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 215 с.*
11. *Толубко В.Б., Тупкало В.М., Козелков С.В. Дисертація : методичні рекомендації здобувачам наукових ступенів. К. : ДУТ, 2014. 190 с.*
12. *Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. – К. : Знання, 2008.*

Додаткові:

1. *Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій. Бюл. ВАК України. 2011. № 9–10. С. 2–10.*
2. *Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегія управління : монографія. Суми : Університетська книга, 2011. 403 с.*
3. *Дегтяренко Т. М. Науково-методичні основи управління системою корекційно-реабілітаційної допомоги : монографія. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 260 с.*
4. *Дегтяренко Т. М. Стратегія удосконалення підготовки фахівців до управління процесом корекційно-реабілітаційної допомоги : монографія / Т. М. Дегтяренко. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 150 с.*
5. *Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навч. посібник / Т. М. Дегтяренко, Л. С. Вавіна. – Суми : ВТД «Університетська книга»,*

2008. – 302 с.

6. *Діти з особливими потребами: поради батькам* / За ред. В.І. Бондаря, В.В. Засенка. – К.: Науковий світ, 2004. – 232 с.
7. *Колесникова Н. И.* От конспекта к диссертации : учеб. пособие по развитию письменной речи. М., 2002. 288 с.
8. *Крушельницька О.В.* Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник для вищ. навч. Закладів. К.: Кондор, 2009.
9. *Лудченко А.А і др.* Основы научных исследований : учебн. пособ. К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
10. *Полонский В.М.* Оценка качества научно-педагогического исследования. М. : Педагогика. 1989. 42 с.
11. *Супрун М.О.* Із історії становлення теоретичних та методичних основ корекційного навчання дітей із особливостями розумового розвитку (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). *Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / ред кол.: В. Г. Кремень (гол. ред.); М. Ф. Степко, Л. М. Левківський, А. Ф. Федяєва та ін.* К. : НМЦ ВО, 2004. Вип. 37. С. 92–103.
12. *Супрун М.О.* Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти: витоки, становлення та розвиток (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.) : монографія. К. : Вид-во ПАЛІВОДА А. В., 2005. 328 с.

Інформаційні ресурси:

<http://isp.rehab.org.ua/ukrainian/news/484>

http://nvo5.at.ua/novi_standartu/potrebu.doc

<http://www.internat2.edu.kh.ua/>

<http://uazakon.com/document/fpart12/idx12490.htm>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17/card5#Links>

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про загальну середню освіту».

Закон України «Про дошкільну освіту».

Закон України «Про охорону дитинства».

Закон «Про освіту дітей з обмеженими можливостями здоров'я».

Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

Закон України «Про психіатричну допомогу».

Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Документ z0155-17, чинний, поточна редакція – Редакція від 12.07.2019, підстава – z0640-19.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>

Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії

Документ 167-2019-п, чинний, поточна редакція – Прийняття від 06.03.2019.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-п>

Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії. Документ z0474-19, чинний, поточна редакція –

Прийняття від 22.04.2019 (Остання подія – Набрання чинності, відбулась 28.05.2019). [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-19>

Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії. Наказ від 22.04.2019 № 533. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 травня 2019 р. за № 474/33445

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-19#n16>

Стратегічному плані-концепції інноваційного розвитку на 2011–2020 р.р. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/strategiya-plan-sumdpu-2020_0eb75.pdf).

Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка (наказ ректора № 280 від 27.05.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf

Стратегічні та поточні орієнтири розвитку кафедри спеціальної та інклюзивної освіти // План роботи кафедри спеціальної та інклюзивної освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка

Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності у СумДПУ імені А. С. Макаренка (наказ ректора № 274 від 24.11.2014 р.)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf

У СумДПУ імені А. С. Макаренка для здобувачів вищої освіти створено усі умови для розвитку у них здатності до саморозвитку та самоосвіти, формуванні потреби та навичок самостійного творчого оволодіння знаннями у своїй практичній діяльності. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (р. 3, р. 8) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf

Положення про самостійну роботу студентів у СумДПУ імені А. С. Макаренка (наказ ректора № 80 від 23.02.2016 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf

Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка (наказ ректора № 35 від 24.02.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/ocinyuvannya_znan_studentiv_7c36b.pdf

Методичні рекомендації до створення навчально-методичного комплексу дисципліни (наказ ректора № 576 від 26.12.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2018/pr/metod_kompleks_9d24a_919002514.doc

Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf)

Навчально-методична документація відповідно до внутрішніх вимог ЗВО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>

Положення про відвідування, супровід, навчання маломобільних груп населення та осіб з особливими освітніми потребами у СумДПУ імені А. С. Макаренка (наказ ректора № 420 від 30.09.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>

Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_a3c03.pdf

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність.

Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

1. [Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423](#) “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” (Офіційний вісник України, 2007 р., № 18, ст. 731).
2. [Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 р. № 1197](#) “Про доповнення пункту 4 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” (Офіційний вісник України, 2009 р., № 87, ст. 2936).
3. Пункт 3 [змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2011 р. № 955 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 70, ст. 2649).
4. [Постанова Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 р. № 1164](#) “Про внесення зміни до пункту 26 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” (Офіційний вісник України, 2012 р., № 97, ст. 3908).